

רע"פ 176/13 - ש.ב. נ' מדינת ישראל

רע"פ 176/13 - ש.ב. נ' מדינת ישראל עליון

רע"פ 176/13

ש.ב.

נגד

מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

[20.02.2013]

כבוד השופט ס' ג'ובראן

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי חיפה מיום 20.12.12 בע"פ 27630-05-12 שניתן על ידי כבוד השופטים: ר' שפירא, ע' גרשון וא' קיסרי

בשם המבקש:

עו"ד דורון ברקוביץ

בשם המשיבה:

עו"ד סיגל בלום

החלטה

לפניי בקשה למתן רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי חיפה (ע"פ 27630-05-12, כבוד השופטים ר' שפירא, ע' גרשון ו-א' קיסרי) מיום 20.12.2012

המבקש הואשם בבית משפט השלום קריות (פ' 18252-01-09, כבוד סגן הנשיא מ' ארגמן) בעבירות של גרם חבלה חמורה, על פי סעיף 333 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין) ואיומים על פי סעיף 192 לחוק העונשין. על פי עובדות כתב האישום, ביום 2.12.2007, בעקבות סכסוך מתמשך על מקומות חניה, תקף המבקש את המתלון, שכנו יליד שנת 1932, בכך שניגש אליו מאחור, הכה בראשו במכת אגרוף והמשיך להכות ולבעוט בכל חלקי גופו אף שהמתלון נפל על הקרקע. המבקש לא חדל ממעשיו גם בעת שהמתלון ישב בתוך שלולית דם שניגר מגופו. באותו מעמד, איים המבקש על אשתו של המתלון בכך שאמר לה "כמו שאני פרקתי את בעלך אני אפרק את הבן שלך". המתלון פונה מהמקום באמצעות אמבולנס וכתוצאה מהאירוע היה עליו לעבור מספר ניתוחים והוא סבל מחבלות חמורות, חתך וכאבים. כן, נשברה פלטת שיניו התחתיות.

בית משפט השלום בחן בהרחבה את העדויות והראיות השונות שהוגשו בעניינו של המבקש. בתוך כך, קבע כי המבקש ביצע את העבירות המיוחסות לו. על כן, דן בית המשפט בשאלה האם קם בעניינו סייג ההגנה העצמית, לו טען המבקש. לאחר שבחן את מכלול הראיות קבע בית המשפט כי הסייג אינו עומד למבקש והוא היה זה אשר הגיע בכדי להתעמת עם המתלון שלא נשקפה ממנו כל סכנה. לתימוכין קביעתו ציין בית המשפט את עוצמת הפגיעות הקשות שנגרמו למתלון אל מול הפגיעות המינוריות שנגרמו למבקש.

במועד הטיעונים לעונש העלה בא כוח המבקש טענה לפיה הוא סבל מאי שפיות בעת ביצוע המעשה. על אף השלב המאוחר בהליך בו הועלתה הטענה נעתר בית המשפט לבקשתו והפנה אותו לבדיקה פסיכיאטרית. לבית המשפט הוגשה חוות דעת מטעם הפסיכיאטר המחוזי וחוות דעת מטעם בא כוח המבקש. כן העידו בפני בית המשפט מומחים מטעם הצדדים. משתי חוות הדעת עלה כי המבקש לא לקה בעת ביצוע המעשים באי שפיות, והמחלוקת התעוררה בנוגע לשאלת שליטתו הפיזית במעשיו. באשר לסייג העדר השליטה, אימץ בית המשפט את חוות דעתו של הפסיכיאטר המחוזי וקבע שלא קם למבקש סייג זה. במסגרת זאת, קבע בית המשפט כי לא מתקיימים במקרה יסודות הסייג, שכן המבקש שלט על תנועות גופו. על בסיס זה פנה בית המשפט למלאכת גזירת הדין, וביום 1.5.2012 הטיל על המבקש עונש של 24 חודשי מאסר בפועל; 12 חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים ופיצוי למתלון בסך 15,000 ש"ח. בית המשפט שקל את חומרת העבירות הנובעת מגילו של המתלון ומברוטאליות התקיפה. כן התייחס בית המשפט לנזקים הנפשיים שנגרמו למתלון כפי שעולים מתסקיר קורבן העבירה ולהעדר החרטה מצד המבקש לאורך כל ההליך. לקולה, שקל בית המשפט את נסיבותיו האישיות של המבקש ובכללן מצבו הרפואי.

על פסק הדין ערער המבקש לבית המשפט המחוזי. על אף שנימוקי הערעור לא הוגשו במועד הקבוע בחוק, בית המשפט קבע שאין לדחות את הערעור בשל עובדה זו בלבד, כיוון שבית המשפט לא הורה במפורש למערער להגיש נימוקים אלו. עם זאת, בית המשפט דחה את טענות המערער לגופן, הן לעניין ההרשעה והן לעניין חומרת העונש. באשר להכרעת הדין, בית המשפט ציין כי פסק הדין של בית משפט השלום מבוסס היטב ולא מתקיימות נסיבות חריגות המצדיקות את התערבותו. באשר לסייג ההגנה העצמית, בית המשפט דחה את טענות המבקש וקבע, בדומה לקביעת בית משפט השלום, שלא התקיימו התנאים הנדרשים להוכחת הסייג - תנאי התקיפה, תנאי הנחיצות ותנאי הסבירות. עוד קבע בית המשפט כי גרסת ההגנה העצמית של המבקש היא בבחינת גרסה כבושה שכן הועלתה לראשונה בבית המשפט ואין לה זכר בהודעותיו במשטרה. באשר לטענת העדר שליטה, בית המשפט קבע כי אין מקום להתערב במסקנתו של בית משפט השלום, שהעדיף מומחה אחד על משנהו, וקבע כי המבקש פעל במעשיו באופן רצוני. באשר לחומרת העונש, בית המשפט קבע כי מדובר בעונש ראוי באשר הוא משקף את חומרת העבירות, את הסבל שנגרם למתלון ואת האינטרס הציבורי.

מכאן בקשת רשות הערעור שבפניי. במסגרתה, טוען המבקש טענות שונות הנוגעות לכך שבעת קרות האירוע המדובר הוא שהה במצב של העדר שליטה, ובכללן הטענה כי הוא לא עבר בדיקה פסיכיאטרית בסמוך לאירוע. לטענתו, טענת העדר השליטה לא הועלתה על ידו טרם הכרעת הדין כיוון שלא ידע שיש לה נפקות משפטית. כן טען כי בית המשפט לא ייחס משקל בגזר הדין למצבו הבריאותי וכן לכך שאין לו עבר פלילי.

במענה, סומכת המשיבה את ידה על פסקי הדין שנתנו הערכאות הקודמות. בתוך כך, טוענת המשיבה כי הבקשה אינה מעלה שאלה ציבורית בעלת חשיבות כללית וכי הרשעת המבקש התבססה על ממצאי עובדה ומהימנות, שאין מקום להתערב בהם. לטענתה, כלל טענות המבקש בבקשתו היו ידועות לערכאת הערעור ונשקלו על ידה. לעניין העונש, טוענת המשיבה כי בית המשפט התייחס לכלל השיקולים הרלוונטיים ובכללם חומרת העבירה והצורך להגן על חלשים כנגד עבירות אלימות.

דין הבקשה להידחות. הלכה היא כי אין מעניקים רשות לערעור שני, אלא אם כן עולה מבין טענות הצדדים טענה בעלת חשיבות כללית, בין משפטית ובין ציבורית, החורגת מעניינם הפרטי, או באם ישנם שיקולי צדק ייחודיים (ראו: ר"ע 103/82 חניון חיפה בע"מ נ' מצת אור (הדר חיפה) בע"מ, פ"ד לו(3) 123 (1982)). כל טענותיו של המערער נשקלו על ידי הערכאות הקודמות ולא עולה מהם מאום מעבר לעניינו הפרטי. למעלה מן הצורך אציין כי פסק דינו של בית משפט השלום מנומק ומבוסס, כמו גם פסק דינו של בית המשפט המחוזי, ולא מצאתי מקום להתערב במסקנתו לפיה המבקש לא שהה במצב של אי שפיות או העדר שליטה בעת קרות האירועים. בהקשר זה יוזכר כי הלכה היא שרק במקרים נדירים תתערב ערכאת הערעור בקביעות מהימנות של הערכאה הדיונית בנוגע לעדויות מומחים לרבות מומחה רפואי: "הדברים מקבילים משנה תוקף כאשר מדובר בשאלות מקצועיות ובעדויות מומחים שהגישו את חוות דעתם לבית המשפט ונחקרו במשך שעות, ולעתים אף ימים, על דוכן העדים לגבי עמדתם. לבית המשפט מתאפשרת הסתכלות על דרך בחינת החומר המקצועי, וכן התרשמות ישירה מהמומחים, התייחסותם להיבטים השונים של הסוגיה שבפניהם, אופן בדיקתם והדרך שבה גיבשו מסקנותיהם. לפיכך, מקום שבו בחרה הערכאה הדיונית לבכר חוות דעת מומחה אחת על פני האחרת, בשאלות מקצועיות או בשאלות שברפואה, תימנע בדרך-כלל ערכאת הערעור מלהתערב בהכרעתה" (ראו: ע"פ 10166/09 פלונית נ' מדינת ישראל (11.11.2010)).

לא מצאתי מקום להתערב במסקנתו של בית המשפט המחוזי לפיה לא מדובר במקרה חריג המצדיק סטייה מהלכה מושרשת זו.

בהמשך לאמור, הלכה היא, כי טענות בנוגע לחומרת העונש כשלעצמה, אינן מקימות עילה למתן רשות ערעור בפני בית משפט זה, אלא בנסיבות של סטייה ניכרת ממדיניות הענישה (ראו רע"פ 1174/97 רפאלי נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 24.3.1997); רע"פ 7201/97 בשירי נ' היועץ המשפטי לממשלה (לא פורסם, 11.12.1997)). במקרה הנוכחי שקלו שתי ערכאות את כלל השיקולים הנוגעים לעונש, בכללם מצבו הבריאותי של המבקש. לא מצאתי כי העונש שנגזר סוטה ממדיניות הענישה במידה המצדיקה את בחינתו פעם נוספת בפני ערכאה זו.

סוף דבר, הבקשה נדחית. ניתנה היום, י' באדר התשע"ג (20.2.2013).